

REGERINGSKANSLIET

Remiss

2015-12-01

S2015/07589/FST

Socialdepartementet

Enheten för familj och sociala tjänster

Lina Pastorek

Telefon 08-405 51 21

STOCKHOLMS STAD Kommunstyrelsen Registraturet	
Ink.	2015 -12- 03
Dnr:	110 -1939/2015
Till:	VI

Ökad tillgänglighet till sprututbytesverksamheter i Sverige (Ds 2015:56)

Remissinstanser:

1. Riksdagens ombudsmän (JO)
2. Åklagarmyndigheten
3. Polismyndigheten
4. Kriminalvården
5. Brottsförebyggande rådet
6. Socialstyrelsen
7. Inspektionen för vård och omsorg
8. Läkemedelsverket
9. Folkhälsomyndigheten
10. Myndigheten för vårdanalys
11. Statens Institutionsstyrelse
12. Barnombudsmannen
13. Göteborgs universitet
14. Linnéuniversitetet
15. Stockholms universitet (SORAD)
16. Örebro universitet
17. Göteborgs läns landsting
18. Kalmar läns landsting
19. Norrbottens läns landsting
20. Skåne läns landsting
21. Stockholms läns landsting
22. Uppsala läns landsting
23. Örebro läns landsting
24. Alingsås kommun
25. Bollnäs kommun
26. Botkyrka kommun
27. Eslövs kommun
28. Gotlands kommun

29. Grums kommun
30. Göteborgs kommun
31. Helsingborgs kommun
32. Härryda kommun
33. Jönköpings kommun
34. Kalmar kommun
35. Kiruna kommun
36. Klippan kommun
37. Kristianstads kommun
38. Landskrona kommun
39. Lindsbergs kommun
40. Ludvika kommun
41. Lunds kommun
42. Malmö kommun
43. Nyköpings kommun
44. Piteå kommun
45. Sandvikens kommun
46. Skara kommun
47. Stockholms kommun
48. Umeå kommun
49. Uppsala kommun
50. Vilhelmina kommun
51. Örebro kommun
52. Örnsköldsvik kommun
53. Östersunds kommun
54. Österåkers kommun
55. Sveriges Kommuner och Landsting
56. Maria Ungdom
57. Sprututbytet Malmö
58. Sprututbytet Lund
59. Sprututbytet Kristianstad
60. Sprututbytet Kalmar
61. Sprututbytet Helsingborg
62. Sprututbytet Stockholm
63. Smittskyddsläkarföreningen
64. Svensk förening för beroendemedicin
65. Svenska infektionsläkarföreningen
66. Stockholms Stadsmission
67. Föreningen Sveriges Socialchefer
68. Yrkesförbundet Sveriges Socialarbetare
69. Sveriges läkarförbund
70. IOGT-NTO
71. Junis (IOGT-NTO Ungdomsförbund)
72. Barnrättsbyrån

- 73. Verdandi
- 74. Riksförbundet narkotikafritt samhälle (RNS)
- 75. Centrförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN)
- 76. Riksförbundet för hjälp åt narkotika- och läkemedelsberoende (RFHL)
- 77. Svenska brukarföreningen (SBF)
- 78. KRIS (Kriminellas revansch i samhället)
- 79. X-cons

Remissvaren ska ha kommit in till Socialdepartementet senast den 1 mars 2016 i elektronisk form och då både i word- och pdf-format. Ange vårt diarienummer.

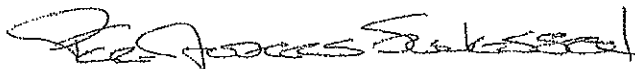
Remissvaren ska skickas till följande e-postadresser:
s.registrator@regeringskansliet.se och s.fst@regeringskansliet.se

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet. Om remissen är begränsad till en viss del av betänkandet, anges detta inom parentes efter remissinstansens namn i remisslistan. En sådan begränsning hindrar givetvis inte att remissinstansen lämnar synpunkter också på övriga delar.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För andra remissinstanser innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria *Svara på remiss – hur och varför* (SB PM 2003:2). Den kan laddas ner från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Per-Anders Sunesson
Departementsråd

Kopia till

Riksdagens utredningstjänst

Ds 2015:56

Ökad tillgänglighet till sprututbytesverksamheter i Sverige

REGERINGSKANSLIET
Socialdepartementet

Innehåll

1	Sammanfattning.....	3
2	Författningsförslag.....	5
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2006:323) om utbyte av sprutor och kanyler	5
3	Bakgrund.....	7
3.1	En restriktiv narkotikapolitik går att förena med insatser för jämlik hälsa	7
3.2	Nuvarande ordning för sprututbytesprogrammen	9
3.3	Relevant lagstiftning	12
3.4	Förekomst och smittvägar för infektionssjukdomar.....	15
3.5	Andra sjukdomar relaterade till riskbeteende	17
3.6	Sprututbytet som arena för att nå utsatta grupper	17
3.7	Sprututbyte vedertagen insats i omvärlden	18
3.8	Kunskap, forskning och beprövad erfarenhet.....	20
3.9	Omfattningen av sprututbyten i Sverige	21
4	Förslag	23
4.1	Sprututbyte bör vara tillgängligt i hela Sverige där behov finns	23
4.2	Kravet på gemensam ansökan mellan landsting och kommun tas bort.....	26

SOU och Ds kan köpas från Wolters Kluwers kundservice.
Beställningsadress: Wolters Kluwers kundservice, 106 47 Stockholm
Ordertelefon: 08-598 191 90
E-post: kundservice@wolterskluwer.se
Webbplats: wolterskluwer.se/offentligapublikationer

För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Wolters Kluwer Sverige AB
på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Svara på remiss – hur och varför.

Statsrådsberedningen, SB PM 2003:2 (reviderad 2009-05-02)

En kort handledning för dem som ska svara på remiss. Häftet är gratis och kan laddas ner
som pdf från eller beställas på regeringen.se/remisser

Omslag: Regeringskansliets standard.

Tryck: Elanders Sverige AB, Stockholm 2015.

ISBN 978-91-38-24380-0

ISSN 0284-6012

4.3	Samråd mellan landsting och kommuner fortsatt viktigt för att brukaren och patienten ska stå i fokus	29
4.4	Bosättningskravet kvarstår för att underlätta vård- och behandlingskedjan	31
4.5	Åldersgränsen sänks i syfte att tidigt erbjuda skydd mot smittsamma sjukdomar samt etablera kontakt med unga personer som injicerar droger	34
4.6	Uppföljning av förändrad lagstiftning	42
4.7	Kravet på särskild märkning av kanyler och sprutor försvinner	43
5	Konsekvenser av förslagen	45
6	Författningskommentarer	47
Bilaga 1	Remisspromemoria om ändring av lagen (2006:323) om utbyte av sprutor och kanyler	49

1 Sammanfattning

I denna promemoria läggs förslag som ska förbättra tillgången i hela landet till sprututbyten för personer som injicerar droger. Förslagen innebär att ansvaret för sprututbytesverksamheterna renodlas till landstinget som blir ensam huvudman för att ansöka om och att driva verksamheten. Vidare föreslås i promemorian att alla som injicerar droger och som fyllt 18 år ska kunna delta i verksamheten på lika villkor och därmed sänks den tidigare åldersgränsen från 20 till 18 år. Trots att möjligheten att inrätta sprututbyten över hela Sverige funnits under en längre tid har endast sex mottagningar i tre landsting inrättats. Innehållet i denna promemoria tydliggör nyttan med verksamheterna och förslagen bedöms undanröja hinder som försvårat för verksamheterna.

Vid sprututbytesmottagningar kan personer som injicerar droger få rena sprutor och kanyler samt i övrigt få råd och stöd kring sin hälsosituation. Verksamheterna är en ingång för att möta en utsatt grupp i samhället och etablera kontakt samt motivera till frivillig vård och behandling för missbruk eller beroende. Verksamheterna regleras genom lagstiftning och föreskrifter.

Sprututbytesverksamhet har bedömts vara ett effektivt redskap i bekämpningen av smittsamma sjukdomar i världen och rekommenderas av myndigheter i Sverige och internationellt.